

Tori vallas, Tori alevikus, Tori Hobusekasvanduse detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelhinnang

Koostaja: **Tori Vallavalitsus**

Konsultant: OÜ Linnak
Karri Tiigisoon
Reg nr 12913059
Tel +372 52 75 815
karri@linnak.ee

Detsember 2018

SISUKORD

1.	EELHINNANGU KOOSTAMISE VAJALIKKUS	3
2.	MÕJUTATAVA KESKKONNA KIRJELDUS	3
3.	KAVANDATAVA TEGEVUSE LÜHIKIRJELDUS	8
4.	SEOTUS TEISTE PLANEERIMISDOKUMENTIDEGA	9
5.	Strateegilise planeerimisdokumendi asjakohasus ja olulisus keskkonnakaalutluste integreerimisel teistesse valdkondadesse	12
6.	TEGEVUSEGA EELDATAVALT KAASNEV MÕJU	12
6.1.	Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega seotud keskkonnaprobleemid ..	12
6.2.	Eeldatav mõju Natura 2000 võrgustiku alale	13
7.	MEETMED KESKKONNAMÕJU VÄHENDAMISEKS	14
8.	KOKKUVÕTE	14

1. EELHINNANGU KOOSTAMISE VAJALIKKUS

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 33 lõike 2 punktide 3 ja 4 kohaselt tuleb keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) algatamise vajadust kaaluda ja anda selle kohta eelhindang kui:

- **koostatakse detailplaneering, millega kavandatakse KeHJS seaduse § 6 lg 2 p 22-ga seotud tegevust (mõni muu tegevus, mis võib kaasa tuua olulise keskkonnamõju).**
- **Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu¹ määruse § 13 p 2 kohaselt tuleb keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang anda keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lõikes 1 ning käesolevas määruses nimetatud juhul ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni, bussi- ja autoparkide, elurajooni, staadioni, haigla, ülikooli, vangla, kaubanduskeskuse ning muude samalaadsete projektide arendamise puhul.**

Vastavalt KeHJS §2² on keskkonnamõju oluline kui see **võib eeldatavalt ületada mõjuala keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara.**

Tori hobuse tõugu tuleb säilitada kui rahva kultuuripärandit ja väärtustada uudses võtmes tehtud aretustööd. Kultuuripärandi säilitamisel ja väärtustamisel on olulisel kohal kogu THK kompleks (sh hooned, infrastruktuur jne) ja selle taastamine. 1998. aastast kultuurimälestisena riikliku kaitse all olevas THK hoonekompleksis on kuus talli kahes sirges reas. Tallide vahelisse siseõue pääseb läbi massiivse maakividest värava, millel olev aastaarv 1856 tähistab hobusekasvanduse asutamist. Lisaks ajaloolistele tallidele kuuluvad hoonestikku mõisaaegne ratsutajate maja ja ponitall ning hilisematel aegadel ehitatud teisi hooneid.

Ilma Tori Hobusekasvandusse investeeringuid tegemata ja uusi teenuseid kasutusele võtmata, ei ole võimalik täita põhikirjalisi eesmärgi ja THK-d isemajandavaks muuta, st et ilma vajalike investeeringuteta ja kaasaegsete kultuuripärandit väärtustavate teenusteta oleks vaja iga-aastaselt täiendavat riigieelarvelist toetust Tori Hobusekasvanduse muuseumseks tegevuseks (muuseumide korrastamine, puhastamine, restaureerimine, eksponeerimistingimuste loomine, muutes eksponaadid kättesaadavaks-nähtavaks avalikkusele – näiteks maalid, kirstud, hoburakmed, saanid, kaless, kangasteljed).

THK isemajandavaks muutmiseks on vajalik hobusekasvanduse keskuse täielik renoveerimine ning hobumajanduskeskuse väljaarendamiseks uute, põhikirjast lähtuvate eesmärgiliste, kultuuripärandit väärtustavate teenuste väljaarendamine ja jätkusuutlik osutamine. Kahe aasta jooksul (aastatel 2018–2019) on planeeritud kogu THK hoonete, infrastruktuuri ja rajatiste rekonstrueerimine ning alates 2021. aastast avada hobumajanduskeskus, kus on võimalik alustada nimetatud teenuste osutamisega. (*väljavõte Tori Hobusekasvatuse tegevust tutvustavast seletuskirjast 2018.11*)

2. MÕJUTATAVA KESKKONNA KIRJELDUS

- 2.1. **Asukoht.** Planeeritav ala hõlmab Tori Hobusekasvanduse kinnistut Treeningrada (118300 m² = 11,8 ha) (80803:001:0996), mis asub Tori alevikus Pärnu mnt ja Võlli tee vahelisel alal. Juurdepääs krundile on võimalik Pärnu maanteelt ja Võlli teelt.

Joonis 3 Vaade Treeningraja kinnistule olemasoleva hobusekasvanduse poolt (nov 2018)

Kehtiva Tori valla üldplaneeringu kohaselt (kehtestatud Tori Vallavolikogu 29.12.2009 määrusega nr 22) on ala perspektiivseks juhtfunktsiooniks määratud **tootmismaa**.

Olemasoleva katastriüksuse sihtotstarve on **tootmismaa 100%**.

2.3. **Hoonestus.** Ehitisregistri (www.ehr.ee) andmetel paiknevad Treeningraja kinnistul järgnevad ehitised.

Nr.	Ehitisregistri kood	Ehitis	Ehitise nimetus	Aadress	Esmane kasutus	Korruste arv	Ehitisealune pind (m ²)
1	220467275	Rajatis	Hobuste treeningrada	Tori vald, Tori alevik, Treeningrada			3596
					Kokku		3596

2.4. **Heited** (müra, vibratsioon, õhusaaste, tahked jäätmed, nõrgvesi)

Peamiseks heitmeks antud asukohas on hobusesõnnik. Hetkel viib sõnniku ära ettevõtja, kes kasutab seda mullatootmiseks. Samuti on võimalik paigutada see ka olemasolevass hoidlasse, mis asub 1 km kaugusel.

2.5. **Looduskaitse ja –keskkond.** Treeningraja kinnistu jääb Pärnu jõest ca 125 m kaugusele. Pärnu jõgi kuulub Natura 2000 Pärnu jõe hoiuala¹ koosseisu.

¹ Keskkonnaregistri registrikood KLO2000293.

Joonis 4 Väljavõte Maa-ameti looduskaitsealade kaardist

2.6. Olulisemad piirangud

2.6.1. Kultuurimälestised, muinsuskaitse.

Kogu piirkond on üks vanima asustusega Eestis. Säilinud on mitmeid praegu mälestistena riikliku kaitse alla võetud kivikalmeid, kalmistuid ja ohverdamiskohti, kokku 40 objekti. Looduskaitsealadest jääb maastikule Tori põrgu. Parkidest on kaitse all Taali kirikumõisa park ja Taali mõisa park.

Tori on olnud ajalooliselt asustatud paik ja kihelkonnakeskus. Orduajal oli Toris Püha Maarja kabel, mis purustati 16. sajandi lõpus. Hiljem rajati Torisse puitkirik ja aastatel 1852-1854 ehitati selle asemele nüüdne kivist kirik, mis 1944. aastal põles varemeiks (taastatakse alates 1990. a).

Tori kihelkonnakeskuses asus Tori mõis, mis 16. sajandil oli Pärnu ordukomtuuri peamõis. 1820-ndate aastate teisel poolel renditi mõis Liivimaa rüütelkonnale meriino lammaste ja tõuveiste pidamiseks. 1854. aastal sai peasuunaks hobusekasvatus ning 1930. aastal muudeti mõis hobusekasvatussuunaga riigimõisaks. Siin on aretatud tori hobune.

Tori alevik hakkas kujunema 19. sajandi lõpus (kandis 1977. aastani Tõia küla nime). Tori alevikus on hästi säilinud kihelkonnakeskuse struktuur ja hooned. Siin on 23 riikliku mälestisena arvele võetud objekti. Nimetamist väärivad mõisaansambel, kus on säilinud imposantne värav, viljaait, viinaköök, hobusekasvanduse tallide kompleks ja park. Heas korras on 1845. aastal ehitatud kõrts, kirik, kalmistu taastatud Vabadussambaga, samuti vana ja uus vallamajahoone. Kolhoosiaegsed tootmishooned ja elamud on ehitatud vanast keskusest mõnevõrra eemale, mistõttu Tori kunagise kihelkonnakeskuse väärtused on hästi nauditavad².

² Pärnu maakonna planeering 2018. Lisa 3 Väärtuslikud maastikud. Lk 15 – 16.

Treeningraja kinnistu jääb Tori mõisaansamblisse kuuluvatele hoonete, kalmistu ja seal paiknevate mälestusmärkide ühisesse kaitsevööndisse, mis on kehtestatud kultuuriministri 04.11.2005 käskkirjaga nr 316 (Kultuurimälestiseks tunnistamine, kultuurimälestiseks olemise lõpetamine, kaitsevööndi määramine ja mälestise nimetuse muutmine).

Ühine kaitsevöönd on määratud alljärgnevatele

Ühine kaitsevöönd on määratud alljärgnevatele ehitistele:

Jrk nr	Nimetus	Reg nr	Omavalitsusüksus	Asukoht
1	Tori kalmistu	8345	Tori vald	Tori alevik
2	Tori mõisa peahoone	16829	Tori vald	Tori alevik
3	Tori mõisa jääkelder	16830	Tori vald	Tori alevik
4	Tori mõisa tallikompleksi piirdemüür väravaehitisega	16831	Tori vald	Tori alevik
5	Tori mõisa tallihoone nr 1	16832	Tori vald	Tori alevik
6	Tori mõisa tallihoone nr 2	16833	Tori vald	Tori alevik
7	Tori mõisa tallihoone nr 3	16834	Tori vald	Tori alevik
8	Tori mõisa tallihoone nr 4	16835	Tori vald	Tori alevik
9	Tori mõisa tallihoone nr 5	16836	Tori vald	Tori alevik
10	Tori mõisa tallihoone nr 6	16837	Tori vald	Tori alevik
11	Tori mõisa viljaait	16838	Tori vald	Tori alevik
12	Tori mõisa uus sepikoda	16839	Tori vald	Tori alevik
13	Tori mõisa kõrts	16840	Tori vald	Tori alevik
14	Tori mõisa viinakelder	16841	Tori vald	Tori alevik
15	Tori mõisa viinaköök	16842	Tori vald	Tori alevik
16	Tori mõisa vana sepikoda	16843	Tori vald	Tori alevik
17	Tori kirik	16846	Tori vald	Tori alevik
18	Tori kalmistu väravaehitis	16847	Tori vald	Tori alevik
19	Tori vallamaja arestikamber	16849	Tori vald	Tori alevik
20	Tori vana vallamaja	16850	Tori vald	Tori alevik
21	Vabadussõja mälestussammas	27150	Tori vald	Tori alevik, Tori kalmistu
22	II maailmasõjas hukkunute ühishaud	8344	Tori vald	Tori alevik, Tori park

Joonis 5 Muinsuskaitse all olevate objektide ja kaitsevööndi paiknemine

2.6.2. **Ehituskeeluvööndid.** Planeeritav ala külgneb idasuunast Kuni 10 km² valgalaga Randivälja maaparandussüsteemi eesvooluga, millel on ehituskeeluvöönd 25 meetrit.

2.6.3. **Maantee kaitsevööndid.** Planeeritavale alale jääb osaliselt Pärnu maantee kaitsevöönd äärmise sõiduraja välimisest servast (ca 25 m ulatuses).

Joonis 6 Väljavõtte Maa-ameti kitsenduste kaardist

2.6.4. **Trasside kaitsevööndid.** Planeeritavat ala läbib edelast TORI:TOR elektriõhuliin kaitsevööndiga 10 m.

3. KAVANDATAVA TEGEVUSE LÜHIKIRJELDUS

Planeeringu eesmärk on Treeningraja kinnistule maneeži, ringraja ja hobutreeninguteks vajalike väliplastide ehitamine. Planeeringuala suurus on ca 11,8 ha (vt ka joonis 8).

Hobusekasvanduse rekonstrueerimise tulemusena suureneb hobuste arv koos rendihobustega ca 60 - 70-ni.

Planeeringu lahend on üldplaneeringu põhilahendusega kooskõlas.

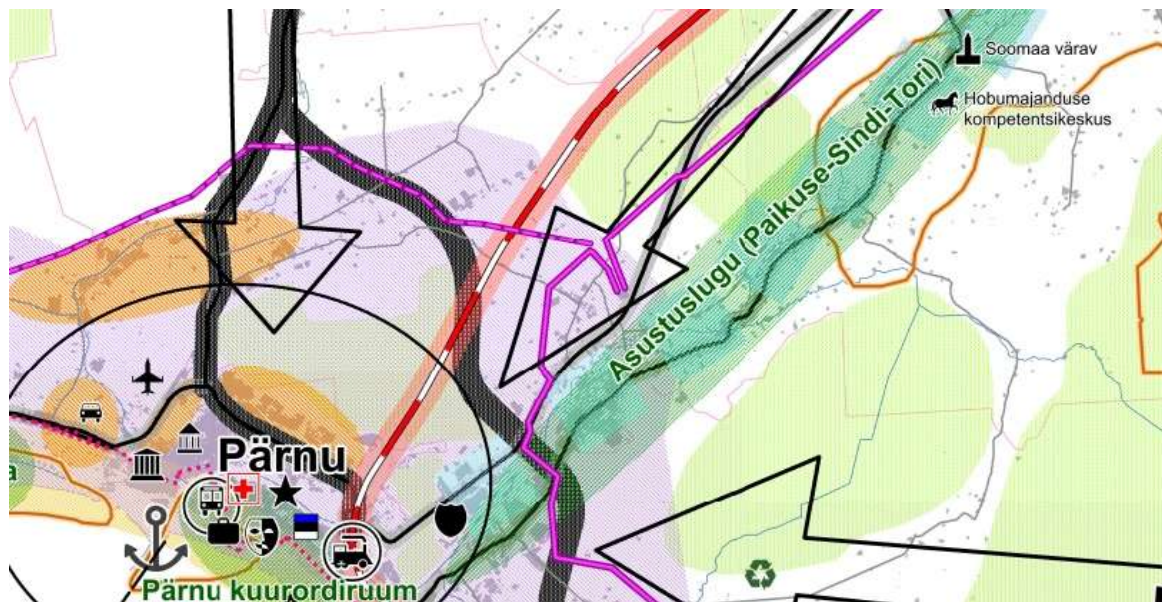
Lisaks rekonstrueeritakse ka kõik kasvanduse tallihooned – 6 tk, Ratsutajate maja, Sepikoda, Tori Hobusekasvanduse peavärv ja müürid.

4. SEOTUS TEISTE PLANEERIMISDOKUMENTIDEGA

Pärnu maakonna planeering³ näeb maakondlikud ruumilise planeerimise põhimõtted. Siinkohal on toodud olulisemad tingimused, mis on seotud antud planeeringukontekstiga.

Tori on Pärnu maakonnaplaneeringu kohaselt kohalik keskus.

Tori Hobusekasvandus on Pärnu maakonnaplaneeringu strateegiaplaanil tähistatud kui Hobumajanduse kompetentsikeskus. Samuti on piirkond laiemalt osa suuremast turismi piirkonnast.

Joonis 7 Väljavõte Pärnu maakonnaplaneeringu strateegiaplaanist

Tori piirkond on Pärnu maakonnaplaneeringus ka määratud väärtuslikeks maastikuks (tähis A3).

Üldised kasutustingimused väärtuslike maastike säilitamiseks (p 3.1.1 lk 44):

³ <https://www.maavalitsus.ee/142>

- väärtuslike maastike täpsemad piirid ja nende hooldamiseks vajalikud meetmed määrata üldplaneeringuga;
- ehituskeeluvööndi ulatus (suurendamine või vähendamine) ranna- ja kaldaaladel täpsustada üldplaneeringuga;
- hoonestuse planeerimisel väärtuslikule maastikule järgida olemasolevat ajaloolist asustust, arvestades ajaloolise teede- ja tänavate võrgu ning ehitustraditsioonidega;
- säilitada ajaloolist maakasutust, põllumajandusmaastiku avatust ja vaateid väärtuslikele maastikuelementidele;
- tagada kaunite teelõikude avalik kasutus;
- tagada kaunite veeteelõikude läbitavus.

Ruumilise arengu põhimõtted: Asustuse arengu suunamisel on aluseks tugev keskusasulate võrgustik (p 1.3. Ruumilise arengu põhimõtted ja suundumused lk 16)

Tingimused üldplaneeringute koostamiseks ja maaliste piirkondade arendamiseks (p 2.5.2. Maalised piirkonnad lk 39):

- maaliste piirkondade arendamise eeldused ja võimalused täpsustada üldplaneeringuga;
- eelistada uute arendustegevuste koondamine olemasolevatesse keskustesse, tagamaks sellega juba toimivate keskuste jätkusuutlikkust ja täiendavat arengut, sh teenuste ja töökohtade olemasolu;
- uue hoonestuse kavandamisel järgida väljakujunenud asustus- ja hoonestusstruktuuri;
- säilitada olemasolevat looduskeskkonda, väärtuslikke maastikke ja väärtuslikke põllumajandusmaid;
- planeeringute koostamisel rakendada hajaasustusele tüüpilisi lahendusi. Selleks võib üldplaneeringutes määrata hoonestatavate kruntide suuruse, hoonegruppidesse kavandatavate hoonete lubatud maksimaalne arvu, hoonegruppide lubatud vahekaugused, mahud jne;
- vältida ehitustegevust liigniisketel aladel;
- maalises piirkonnas vältida linnalise asustuse kavandamist, va põhjendatud juhul ettevõtlusalasid;
- üleujutusosadele (meri ja jõed) asustuse kavandamisel teadvustada üleujutusohu ja võtta kasutusele meetmed kahjude ennetamiseks, et vältida kahju varale, inimese tervisele ja keskkonnale.

Kehtiv Tori valla üldplaneering⁴

Tori Hobusekasvanduse detailplaneering on seotud Tori valla üldplaneeringu (kehtestatud Tori Vallavolikogu 29.12.2009 määrusega nr 22) kui kõrgema astme planeerimisdokumendiga.

Üldplaneeringu põhijoonisel on antud piirkond tähistatud tootmismaana (vt joonis 2). Tootmismaade alla klassifitseeritakse maakasutajatena kõik tootmisega seotud ettevõtted (tootmine, tööstus, loomakasvatus ja laohooned).

Üldplaneeringu põhijoonisel on antud piirkond tähistatud osana väärtuslikust maastikust. Lisaks on jõekallas koos jõega osa roheline võrgustiku koridorist.

⁴ <https://www.torivald.ee/uldplaneering>

Kasutus- ja ehitustingimused tootmisaladel:

Uute alade kasutuselevõtmine toimub detailplaneeringute alusel.

- Kohaliku omavalitsuse nõudmise korral tuleb läbi viia keskkonnamõju (strateegiline) hindamine.
- Sõltuvalt ettevõtte iseloomust (nt ettevõtted, mis suurendavad piirkonna mürataset ja õhusaastet), tuleb vajadusel suurendada roheliste kõrghaljastusega puhveralade ulatust elamute ja ettevõtete vahel. Täpne ulatus ja vajadus määratakse igal konkreetsel juhul eraldi, seejuures on minimaalseks puhverala laiuks 25 m. Vajadusel viiakse läbi keskkonnamõju hindamine.
- Tootmismaade arendamisel tuleb jälgida, et hoonete ja puhkerajatiste rajamisel säiliks rohevõrgustiku toimimine. Seejuures tuleb vältida rohevõrgustiku aladel kruntide tarastamist.
- Uutel aladel tuleb kasutusele võtta kaasaegsed kommunikatsioonilahendid.
- Kommunikatsioonilahendid realiseeritakse arendajate ja omavalitsuse koostööna.
- Ehitised peavad sobima ümbruskonna arhitektuuriliste lahenditega.
- Lagunenud tootmisobjektid tuleks lammutada ja likvideerida.
- Aladel, kus põhjavesi on kaitsmata või nõrgalt kaitstud, tuleb tootmismaade arendamisel potentsiaalsed reostusallikad pinnasest isoleerida
- Tulenevalt tootmise iseloomust, on vajadusel vajalik sademevee kogumine tootmisterritooriumil ning selle nõuetekohane käitlemine.
- Vältimaks kohaliku reoveepuhasti ülekoormust, on suure reostuskoormusega ettevõtete puhul vajalik rakendada lokaalseid reoveepuhastuslahendeid või reovee eelpuhastust enne reovee ühiskanalisatsiooni juhtimist.
- Tagada tuleb maaparandussüsteemide säilimine ja korrashoid või ümberehitamine.
- Arendusprojektide koostamisel tuleb läbi viia võimalike riskide analüüs, kui seda nõuab kohalik omavalitsus.
- Loomakasvatus on soovitatav Muti, Muraka, Piistaoja, Võlli ja Tori hobusekasvanduse aladel. Ülejäänud aladel ei ole loomakasvatus soovitatav.

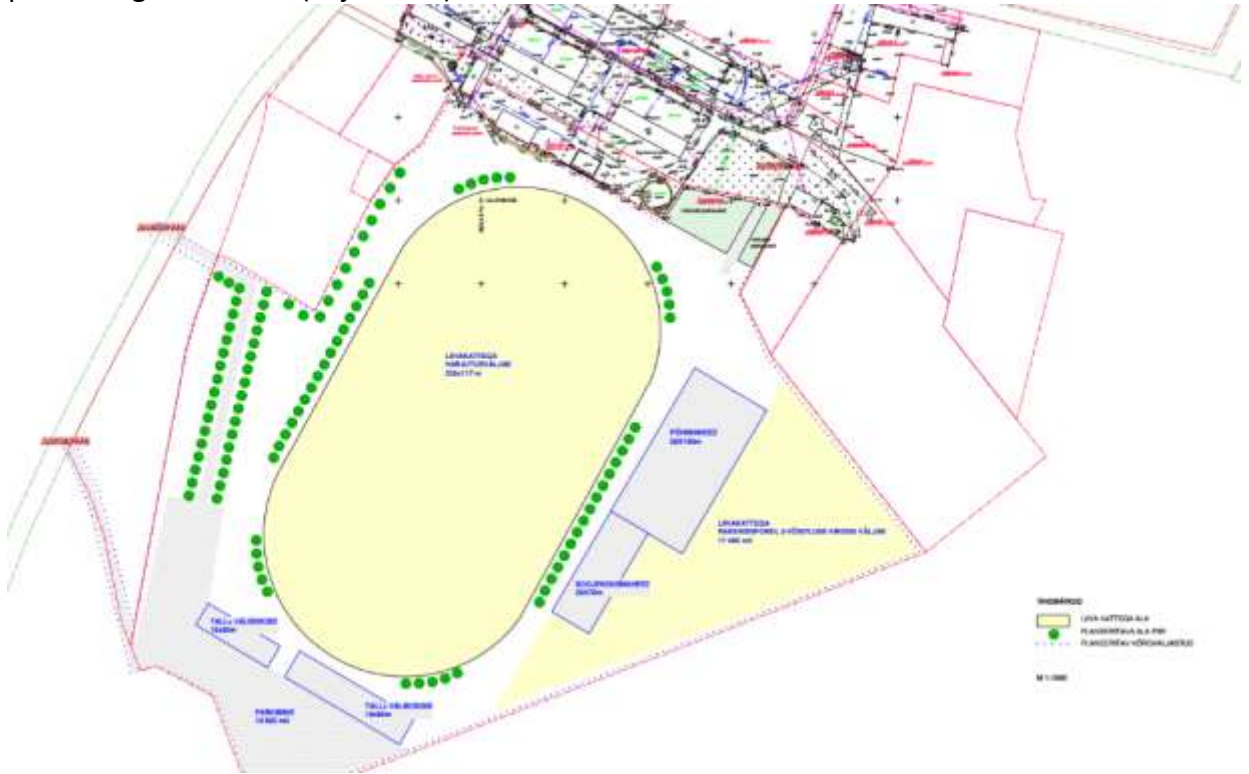
Ka Tori üldplaneeringus on Tori märgitud osaks väärtuslikust maastikust. Üldplaneering toob hulgaliselt tingimusi, maastike väärtuse tagamiseks. Siinkohal on välja toodud mõned olulisemad:

- maa sihtotstarbe muutmisel tuleb arvestada, et säiliks maastikumuster;
- hoonete ehitamisel või ümberehitamisel tuleb säilitada ja sobitada maastikule omaseid hooneid ja elemente;
- uute ehitusalade ja joonehitiste rajamisel säilitada olemasolevad väärtused ja sobitada uued elemendid kooskõlas olemasolevatega. Samuti tuleb säilitada maksimaalselt looduslik pinnas, v.a Tori kalmistu.
- sobitada uusi elemente ja maakasutust vanaga nii, et ei tekiks häirivat ebakõla ning et ei rikutaks pöördumatult neid väärtusi

...

Koostatava planeeringu skeem

Koostatavale planeeringule on koostatud ka skeem, mis illustreerib võimalikku planeeringulahendust (vt joonis 8).

Joonis 8 Koostatava planeeringu lahendusskeem

5. Strateegilise planeerimisdokumendi asjakohasus ja olulisus keskkonnakaalutluste integreerimisel teistesse valdkondadesse

Nii kehtiv maakonnaplaneering kui ka Tori üldplaneering toetavad piirkonna arengut hobusekasvatuseks, mida toetavad pikaajalised traditsioonid.

Hobusekasvatuse arenguks on jäetud üldplaneeringus maa-ala, mis soovitakse kasutusele võtta.

Koostatavas detailplaneeringus on oluline tagada lähedal asuvate kultuuriväärtuste toimimine ja vaadeldavus. Samuti on oluline uushoonestuse sobivus ajaloolise hoonekompleksiga.

Vastavalt lahendusskeemile on uushoonestus paigutatud muinsuskaitse all olevast hoonestusest eemale, mis jätab uue ja vana keskkonna vahele piisava distantssi.

6. TEGEVUSEGA EELDATAVALT KAASNEV MÕJU

6.1. Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega seotud keskkonnaprobleemid

Valdkond	Mõju
Lihkeohtlikkus ja geoloogia	Kinnistu ei asu lihkeohtlikul alal.

Pinnas	Vähene negatiivne mõju seoses ehitustegevusega. Ehitustegevusega kaasnevad kinnistul ühekordsed pinnasetööd. Tegemist on ehitustegevuse juures tavapärase tegevusega.
Müra	Pärnu mnt on suhteliselt väikese liikluskoormusega tee ning liikumiskiirus on madal (50 km/h). Samuti ei ole tegemist müratundliku arendusega.
Vibratsioon	Mõju puudub. Alal ei ole olulisi vibratsiooniallikaid. Samuti ei lähtu vibratsiooni ka arendustegevusest.
Välisõhu kvaliteet	Mõju puudub või ei ole oluline. Ala läheduses võib olla lõhna, mis on lokaalne. Alal peetavate loomade hulk ei põhjusta laiaulatuslikku lõhnahäiringut, kui on tagatud sõnniku nõuetekohane käitlemine. Vajadusel saab kavandada haljastõkkeid, mis takistab lõhna levikut. Sõnnikäitluseks on kavandatud sõnnikuhoidla ehitus.
Jäätmed	Mõju puudub või ei ole oluline. Jäätmed kogutakse prügikonteinerisse ja transporditakse jäätmete kogumiskohta.
Kultuuripärand	Detailplaneeringu koostamisel tuleb arvestada, et tegemist on väärtusliku maastikuga ja lähedusse jäävad muinsuskaitsealused hooned. - Vajalik on muinsuskaitse eritingimuste koostamine (PlanS § 124 lg 8)
Looduskaitse	Lähim looduskaitseala Natura 2000 Pärnu jõe hoiuala asub planeeritavast alast ca 125 m kaugusel, mistõttu ei hakka planeeritavad ehitised kaitseala mõjutama.
Maastikuilme	Maastikuilme muutub. Maastiku looduslikkus mõnevõrra väheneb. Samas on piirkond ajalooliselt põllumaa ning samuti on tegemist hobusekasvatuseks kasutatud piirkonnaga.
Insolatsioon	Mõju puudub.
Õnnetuste esinemine	Olulisem potentsiaalne võimalik õnnetus seosest planeeritava arendustegevusega on tulekahju. Tuleõnnetusohu minimeerimine toimub peamiselt hoonete projekteerimise faasis asjakohaste tuleohutusmeetmete projekteerimise ja rakendamisega.
Liiklus	Planeeritav hoonestuse maht oluliselt piirkonna liikluskoormust ei mõjuta.
Teenused	Seoses hobusekasvanduse arendusega suureneb eeldatavalt piirkonna teenuste hulk ja nende kvaliteet.
Üleujutusala	Mõju puudub. Planeeritav ala ei jää üleujutusohuga piirkonda.
Sademevesi	Kavandatav arendustegevus ei mõjuta märkimisväärselt sademevete kogunemist ja käitumist piirkonnas. Sademeveed on võimalik juhtida kraavi või immutada pinnasesse.
Mõju suurus ja ruumiline ulatus	Kuna arendatav ala asub Tori sissesõidul ja lagedal väljal, siis on mõju ruumiline ulatus suhteliselt suur.
Mõju võimalikkus, kestus, sagedus ja pöördumus, sealhulgas kumulatiivne ja piiriülene mõju	Treeningraja kinnistu hoonestusest tulenev ruumiline mõju on kestav ja pöördumatu. Mõju (va visuaalne) on piiritletud planeeritava alaga. Hoonete maksimaalne maht määratakse detailplaneeringuga ning sellega piiritletakse ka maksimaalne võimalik mõju. Kumulatiivset mõju ei ole praeguste andmete alusel ette näha.

6.2. Eeldatav mõju Natura 2000 võrgustiku alale

Käesoleva eelhindanguga mõju Natura 2000 võrgustiku alale ei käsitleta, sest Treeningraja kinnistu ei ole puutumuses lähima Natura 2000 võrgustiku alaga.

7. MEETMED KESKKONNAMÕJU VÄHENDAMISEKS

Detailplaneeringuga on vajalik seada tingimused, et loodav keskkond oleks vääriliseks partneriks olemasolevale ajaloolisele keskkonnale ning

Tagada nõuetekohane sõnnikukäitlus ning vältida lõhna levikut üle kinnistu piiride.

8. KOKKUVÕTE

Vastavalt KeHJS §2² on keskkonnamõju oluline **kui see võib eeldatavalt ületada mõjuala keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara.**

Tori piirkond väärtuslik keskkond nii maastikult kui ka ajaloolise asustuse poolest. Piirkond on seotud hobusekasvatusega alates 1865. aastast kui asutati Tori Hobusekasvandus. Tori (endise) valla üldplaneering näeb ette ka hobusekasvatuse laiendamist. Samuti näeb hobusekasvatust ette antud piirkonnas ka maakonnaplaneering.

Tegevuse laiendamiseks on jäetud piisav maa-ala, mis mahutab vajalikud hooned, treeningplatsi, parkla ja haljasala. Kõik võimalikud kaasnevad mõjud on ebaolulised või neid on võimalik leevendada. Samuti on vajaliku muinsuskaitse eritingimuste koostamine, millega täpsustatakse nõuded ajaloo- ja kultuuripärandi säilitamiseks ja hoidmiseks.

Oluline on, et välja arendatakse terviklik ning esteetiliselt hästi mõjuv kompleks, mis on vääriliseks partneriks olemasolevale ajaloolisele keskkonnale. Treeningraja kinnistule maneeži, ringraja ja hobutreeninguteks vajalike väliplatside ehitamisel elementaarsete nõuete täitmisel ei avalda kompleks piirkonnale negatiivset keskkonnamõju.

Lähtuvalt eelnevast ei ole vajadust alata Tori vallas Tori Hobusekasvanduse detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise menetlust.